

TALEPAPIR

Det talte ord gælder

Tilhørerkreds:	Kommunaludvalget, åbent samråd
Anledning:	Samråd om reduktion af kommunale og amtslige budgetter
Taletid:	10 min.
Tid og sted:	Folketinget 13. december 2005, kl. 10.15

Samråd vedrørende nedjustering af de kommunale og amtskommunale budgetter, som KOU har indkaldt finansministeren og indenrigs- og sundhedsministeren tilden 13. december 2005

Samrådsspørgsmålet lyder:

"Ministrene bedes oplyse, hvilke dele af de af kommunerne og amternes vedtagne budgetter for 2006, regeringen ønsker at beskære i forlængelse af de drøftelser, der har været ført efter kommunalvalget med de kommunale organisationer."

Svar (mundtligt):**[Kommuneaftalerne fra juni finansierer et tilfredsstillende niveau]**

Som finansministeren netop har redegjort for, blev der i sommer sammen med de kommunale parter aftalt rammerne for et tilfredsstillende serviceniveau til næste år. Den situation vi står i nu, viser, at budgetterne tilsiger et væsentligt højere niveau. En nedjustering af budgetterne til det aftalte niveau vil derfor ikke betyde en forringelse i forhold til det aftalte – og forudsatte – serviceniveau.

Lad mig også erindre om, at budgetåret jo slet ikke begyndt endnu, så derfor behøver der ikke at blive tale om, at noget skal skæres væk. Det handler derimod om at sikre, at de niveauer, der blev aftalt i sommer, bliver leveret.

[Kommunerne får selv mulighed for at adressere problemet]

Det er dét, der er baggrunden for, at vi nu giver kommunerne tid til selv at genoverveje, om der kan være dele af budgetterne, der har været lidt for optimistiske, set i lyset af den aftale som kommunerne i fællesskab har indgået. Vi vil afvente frem til februar måned, at kommunerne foretager de nødvendige tilpasninger til budgetterne, før end vi tager endeligt stilling til aftaleoverholdelsen.

[Styrkelse af kompetencer i sammenlægnings og forberedelsesudvalg]

Der er behov for at se på budgetterne i alle typer kommunale enheder, men ud fra tallene nok et særligt behov i de kommuner der skal lægges sammen.

For at understøtte processen i sammenlægningskommunerne har vi tilkendegivet, at der vil blive foretaget en forstærkning af de allerede gældende regler for, hvordan sammenlægningsudvalgene kan påvirke de økonomiske dispositioner i de sammenlægningskommuner, som udvalgene skal overtage ansvaret for. Tilsvarende bliver forberedelsesudvalgenes kompetencer i forhold til amterne styrket.

[Regeringens efterfølgende tiltag er ikke besluttet]

Det er vores forhåbning, at vi, når vi skal opgøre en ny status over budgetterne vil se, at det flugter godt med de aftalte niveauer.

Regeringen vil indsamle oplysninger om de reviderede budgetter medio februar til næste år, og derefter gøre en status for situationen. Hvis vores forhåbninger bliver opfyldt, vil der ikke være behov for at reducere bloktilskuddet.

Men det er på den anden side klart, at vi har set os nødsaget til at have en mulighed for at kunne reagere, såfremt det bliver nødvendigt.

[Spørgsmålet om hvilke dele af budgettet der skal beskæres]

Og det leder mig frem til spørgsmålet, som Kommunaludvalget ønsker en drøftelse af – nemlig hvilke dele af budgetterne regeringen ønsker at beskære. Lad mig her slå helt fast, at regeringen hverken kan eller vil udstede krav om, hvilken størrelse bestemte dele af de kommunale budgetter der skal have. Regeringens opgave består i at sikre en sund og bæredygtig samfundsøkonomisk udvikling – som blandt andet fastlægges i kommuneaftalerne – mens kommuner og amter skal sørge for at borgerne får de bedst mulige servicetilbud for deres skattekrone indenfor de aftalte rammer.

[Grundlæggende fordeling af ansvar]

Sådan som ansvarsfordelingen er mellem stat og kommuner, er udgangspunktet netop, at kommuner og amter selv skal justere deres budgetter ind på linie med aftalerne – eventuelt efter påbud fra sammenlægnings- og forberedelsesudvalg. Vi har således tillid til, at disse udvalg ser deres interesse i, at de nye kommuner fødes med en sund økonomi.

Såfremt kommuner og amter ikke tager regeringens henstilling til sig, vil der ikke blive tale om at regeringen griber ind på bestemte områder – sådan som Kommunaludvalget forudsætter i spørgsmålet – men derimod en indirekte påvirkning fra finansieringssiden – via en reduktion af bloktilskuddet. Men også her er det de enkelte kommuner, der har ansvaret for at budgetlægge.

[En eventuel reduktion af bloktilskuddet kan fordeles på forskellige måder]

Hvis det til foråret viser sig, at det er nødvendigt at reducere de kommunale bloktilskud for at sikre den samfundsøkonomiske ansvarlighed, er der tre muligheder for hvordan reduktionen kan fordeles på kommunerne: Det kan enten ske efter en nøgle baseret på beskatningsgrundlag (som er de nuværende regler) eller en nøgle baseret på udgiftsvækst – og det vil herudover være muligt at anvende en kombination af de to.

[Fordeling af reduktion efter realvækst]

Muligheden for at inddrage realvæksten som fordelingsnøgle er selvfølgelig motiveret af, at det er realvæksten i budgetterne, der bryder med det aftalte, hvis der ikke rettes op i tide. Men – det vil jeg gerne understrege – det er stadig en fordelingsnøgle for en bloktilskudsreduktion og ikke et påbud om at reducere bestemte udgiftsposter. Og jeg vil da også tilføje, at der skal være noget der taler for at fravige den almindelige fordelingsnøgle – at de få ikke bør kunne ødelægge det for de mange.

[Afslutning]

Og til sidst – som svar på jeres spørgsmål - uanset om aftaleoverholdelsen kommer til veje ved frivillig tilpasning af budgetterne, eller ved reduktion af bloktilskuddet, vil det alene være kommunernes og amternes beslutning, hvordan serviceudbudet skal udformes indenfor de givne rammer.